

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Information til censorer

Skriftlig eksamen i samfundsfag d. 23. og
d. 25. maj 2023

Censorbrev samfundsfag

Skriftlig eksamen i samfundsfag d. 23. og d. 25. maj 2023

Børne- og Undervisningsministeriet
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Kontor for Gymnasier
Teglholmsgade 1
2450 København SV

Indhold

Intro.....	4
1 Censormødet 2023	5
1.1 Opgavetildeling og karakterlister	5
1.2 Håndtering af opgavebesvarelser	5
1.3 Forcensur.....	5
1.4 Formøde og votering	6
1.5 Procedure for indberetning	6
1.6 Skitseret proces	7
2 Bedømmelse mv.....	8

Intro

Hermed censorbrev med information vedr. skriftlig prøve i samfundsfag til sommereksamen 2023.

Tirsdag den 23. maj og torsdag den 25. maj 2023 afholdes skriftlig prøve i samfundsfag. Censormødet gennemføres virtuelt tirsdag den 13. juni kl. 12.00, og der er i censorallokeringsbrevet fremsendt fra eksamenskontoret d. 4. maj orienteret nærmere herom.

Der udarbejdes bedømmelsesvejledninger til de to eksamensopgaver. Disse bedømmelsesvejledninger udsendes på mail hurtigst muligt efter eksamen, når opgavekommissionen har haft mulighed for at rette de første opgaver og justere vejledningen. Bedømmelsesvejledninger er naturligvis vejledende og bør ikke benyttes for håndfast ved vurderingen af den enkelte besvarelse, der altid skal bedømmes ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

Som tidligere år, vil der være forcensur, hvor der skal angives foreløbig karakter for de opgaver, som man er 1. censor på. Derudover vil der være et spørgeskema med censorevaluering for hvert af årets opgavesæt. Her gives værdifulde input til opgavekommissionens fremtidige arbejde. Deadline for forcensur er mandag d. 5. juni kl. 20.00, så der er tid til at bearbejde jeres input inden censormødet.

Som censor bedes du læse dette brev grundigt igennem, inden besvarelserne læses og vurderes. God fornøjelse med rettetarbejdet.

1 Censormødet 2023

Censormødet gennemføres i år virtuelt, og der er i censorallokeringsbrevet orienteret nærmere herom. Det virtuelle censormøde finder sted tirsdag den 13. juni 2023 kl. 12.00. I kan finde yderligere informationer om prøver og eksamen på de gymnasiale uddannelser her:

<https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/proever-og-eksamen>

1.1 Opgavetildeling og karakterlister

Alle censorer modtager opgavebesvarelser digitalt i netprøver.dk. Det er en god idé hurtigt at kontrollere, at du har modtaget besvarelser fra alle de prøvehold, der står anført i allokeringsbrevet fra ministeriet. Allokeringen ligger fast ved udsendelse til censorerne og kan ikke laves om. Skolerne sender ikke karakterlister separat til censorerne. Oversigt over eksaminander og besvarelser findes derfor udelukkende på netprøver.dk.

1.2 Håndtering af opgavebesvarelser

Du bliver automatisk oprettet som censor og bedømmer i netprøver.dk af ministeriet og kan efter prøven se og downloade samtlige besvarelser. Regn med fuld tilgængelighed dagen efter afsluttet prøve. Det er en god ide at orientere sig på ministeriets hjemmeside her:

<https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/proever-og-eksamen/tilrettelaeggelse-og-afholdelse-af-proever/netproever>

Her finder du bl.a. information til censorer om brugen af netprøver.dk, FAQ om netprøver.dk og brugervejledninger.

Kontoret for Prøver, Eksamen og Test (PET) understreger, at der ikke skal være kontakt mellem censorer om bedømmelser, snydeformodninger mv. inden censormødet, heller ikke i Facebook-grupper o. lign. om prøvesæt/bedømmelse af besvarelser. Censorerne må altså ikke drøfte opgaver/besvarelser fra de skriftlige prøver, inden der gives karakterer på selve censormødet.

En censor har tavshedspligt jf. Bekendtgørelse om prøver og eksamen § 27, stk. 2. Det er udelukkende på censormødet d. 13. juni, at alle afgørelser vedr. bedømmelse og evt. formodning om plagiat finder sted. Censur er et lukket møde mellem de to censorer, og al votering og evt. diskussion om opgaverne finder alene sted på censormødet og ikke før.

1.3 Forcensur

En vigtig del af censorjobbet består i at udføre forcensur med 1) indtastning af foreløbige karakterer for opgaver, hvor man er 1. censor samt 2) udfylde spørgeskema med censorevaluering af de to opgavesæt.

1) Indtastning af dine (foreløbige) karakterer for de opgaver, hvor du er 1. censor (og kun for disse). Der skal indtastes antal karakterer for opgaverne efter hvilken delopgave, der er besvaret.

Så bedøm først de besvarelser, hvor du er 1. censor, så du er sikker på at have antallet af disse karakterer klar til mandag d. 5. juni kl. 20.00. Der udsendes sammen med dette censorbrev et skema, der kan bruges til at notere antal karakterer fordelt på delopgave.

VIGTIGT!!! Alle censorer skal indtaste karakterstatistik og besvare spørgeskemaer senest mandag d. 5. juni kl. 20.00, så svarene kan bearbejdes inden censurdagen tirsdag den 13. juni.

1.4 Formøde og votering

På censormødet d. 13. juni kl. 12.00 starter formødet præcist. Derfor er det en god ide, at logge på ca. en halv time før. På formødet orienteres kort om evt. særlige forhold, der skal tages hensyn til ved voteringen, resultatet af forcensuren og kommentarer til årets opgavesæt. Formødet er en video, som streames for censorerne, inden voteringen kan påbegyndes. Deltagelse i formødet er obligatorisk.

Censorerne voterer årets opgavebesvarelser parvis i rettegrupperne. Du skal til censormødet have dine karakterforslag (i alt og for spørgsmål 1, 2 og 3) og begrundelser herfor klar på en lettilgængelig måde. I rettegrupperne aftales indbyrdes, hvordan voteringen struktureres. Konkret votes ved, at 1. censor spiller ud med sin karakter, hvorefter 2. censor fremsætter sin, og man finder enighed.

Hvis det mod forventning ikke kan lade sig gøre at blive enige om en karakter, kontaktes fagkonsulenten.

På censordagen indskrives alle karakterer i netprøver.dk, hvorfor censorerne skal være opmærksomme på, at der altid skal gives en bedømmelse af afleverede opgavebesvarelser. Du skal i forbindelse med karaktergivning for hver elev krydse af, hvilken delopgave (A, B eller C) eleven har valgt at besvare. Når begge censorer har indtastet samme karakter i netprøver.dk vil man kunne se, at karakteren er godkendt med et flueben i feltet 'Status'.

Ved mistanke om snyd, skal der afgives retvisende karakter ud det faglige niveau i besvarelsen, og ud fra antagelsen, at der ikke er snyd/plagiat i opgaven. Karakteren kan så efterfølgende bortfalde, hvis der fx er tale om en snydesag. Husk i den forbindelse at udfylde de elektroniske blanketter med snydeforholdninger i netprøver.dk med tilstrækkeligt mange detaljer til, at institutionerne kan behandle formodningen efterfølgende. Læs mere om oprettelse af her:

<https://www.uvm.dk/gymnasiale-uddannelser/proever-og-eksamen/regler-og-orienteringer/vejledninger-om-snyd/formodning-om-snyd>

Til orientering skal snydeblanketten i netprøver.dk godkendes af begge censorer, før den kan ses af institutionens eksamensansvarlige.

Navn	Fødsels-dato	Plagiat	Afløbet	Egen vurd.	Endelig bed.	Status	Formodning om snyd
1			✓	-	-		Opret

1.5 Procedure for indberetning

Som skriftlig censor skal man reagere, hvis man identificerer nogle tydelige og gennemgående mønstre på det samme hold. Dette gælder konkret ved:

- 1) Åbenlys mangelfuld undervisning. Åbenlys mangelfuld undervisning i samfundsfag kan fx afsløre sig gennem generel, gennemgående misforståelse af genrer eller ved, at eleverne ikke er

klar over, hvordan de skal håndtere den faglige opbinding (du skal anvende viden om xx). Det kan i opgaverne fx komme til udtryk ved

- at besvarelserne på et hold konsekvent ikke lever op til genrekravene til de forskellige spørgeord (udledningsopgave, opstilling af hypoteser, undersøgelse, sammenligning, diskussion, notat)
- at besvarelserne på et hold konsekvent ikke anvender fagbegreber
- at besvarelser er skrevet i punktform
- at alle elever besvarer den samme opgave og tydeligt og uselvstændigt følger den samme skabelon
- at eleverne konsekvent ikke kan understøtte deres besvarelse med relevante beregninger

Man reagerer ved at lave en kort skriftlig indberetning til fagkonsulenten. Indberetningen skal indeholde:

- Oplysning om holdnavnet
- Censorerens navne
- En kort beskrivelse af problemet – tag udgangspunkt i indberetningsårsagerne ovenfor og tilføj en supplerende bemærkning, herunder angivelse af problemets omfang (fx 'Samtlige 29 elever var ikke i stand til at bruge opstille og kommentere på diagram med lineær regression)
- Vedlæg 2-3 besvarelser, der kan fungere som eksempler på problemet.

Man skal **ikke** lave censorindberetning ved

- Ved enkeltstående svage besvarelser
- Alarmerende lave gennemsnit (de fremgår af eksamensstatistikken) med mindre, der er et tydeligt mønster på holdet, der indikerer, at det skyldes mangelfuld undervisning.

1.6 Skitseret proces

Dato	Indhold
Tirsdag d. 23. maj	Dag 1: Skriftlig prøve i samfundsfag A
Torsdag d. 25. maj	Dag 2: Skriftlig prøve i samfundsfag A
Hurtigst muligt efter prøvedagene	Bedømmelsesvejledninger og skema til karakterer udsendes
Onsdag d. 23. maj – mandag d.12. juni	Censorer bedømmer besvarelserne
Mandag d. 5. juni, kl. 20.00	Sidste frist for indsendelse af forcensur
Tirsdag d. 13. juni	Censormøde med opstart og formøde fra kl. 12.00

2 Bedømmelse mv.

Det generelle bedømmelsesgrundlag ved den skriftlige prøve er de faglige mål, bedømmelseskriterier ved den skriftlige prøve og karakterbeskrivelser for skriftlig samfundsfag (se nedenfor). Desuden udsendes der som nævnt bedømmelsesvejledninger. Bedømmelsesvejledninger er naturligvis vejledende og bør ikke benyttes for håndfast ved vurderingen af den enkelte besvarelse, der altid skal bedømmes ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

1. De faglige mål

Eleverne skal kunne:

- anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå
- anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet og forskellige teorier fra fagets discipliner til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger og udviklingstendenser
- undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold
- forklare sammenhænge mellem samfundsforandringer og ændringer i sociale og kulturelle mønstre
- undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer nationalt, regionalt og globalt og diskutere løsninger herpå
- forklare begivenheder og udviklingstendenser i det internationale system og diskutere Danmarks handlemuligheder i forbindelse hermed
- behandle problemstillinger i samspil med andre fag
- demonstrere viden om fagets identitet og metoder
- formulere præcise faglige problemstillinger, herunder hypoteser, og indsamle og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere
- forholde sig kritisk til forskelligartede materialer fra forskellige typer afsendere og anvende viden om samfundsvidenskabelig metode til at gennemføre mindre empiriske undersøgelser
- påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af foreliggende og egne beregninger, tabeller, diagrammer og modeller med brug af digitale hjælpemidler
- analysere og formidle – skriftligt og mundtligt – empiriske og teoretiske sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi
- på et fagligt grundlag argumentere sammenhængende og nuanceret for egne synspunkter, placere disse i en teoretisk sammenhæng og indgå i en faglig dialog.

2. Bedømmelseskriterier ved den skriftlige prøve

Bedømmelsen ved den skriftlige og ved den mundtlige prøve er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i punkt 2.1.

Ved den skriftlige prøve lægges der vægt på:

- evne til at kunne analysere og formidle på fagets taksonomiske niveauer
- evne til at kunne dokumentere faglige sammenhænge ved hjælp af foreliggende og supplerende materiale, herunder anvendelse af viden om metoder til kritisk at vurdere forskelligartet materiale

- anvendelse af relevante begreber og teorier til forklaring af faglige sammenhænge og udviklingstendenser
- evne til at sammenligne og karakterisere forskellige synspunkter og argumentationer
- diskussion af en faglig problemstilling med brug af relevante begreber, teorier, eksempler og faglig viden
- færdigheder i at bearbejde et talmateriale, herunder tolke statistiske mål, udføre egne beregninger og udarbejde egne diagrammer, og dermed påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser
- logisk sammenhængende faglig argumentation og konklusion i et præcist og nuanceret sprog.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation.

3. Karakterbeskrivelse for skriftlig samfundsfag

Nedenfor er anført vejledningens beskrivelse af karaktererne 12, 7 og 2. Det bemærkes, at der fortsat er tale om en helhedsbedømmelse.

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
12	Fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål	Besvarelsen er systematisk struktureret med konklusioner og næsten udtømmende besvaret på de taksonomiske niveauer med et præcist samfundsfagligt fokus og med sikker anvendelse af relevant samfundsfaglig viden, begreber og teoretiske sammenhænge. Metodiske færdigheder anvendes med stor sikkerhed i behandlingen af forskellige materialetyper, og næsten alle observerede faglige sammenhænge og udviklingstendenser dokumenteres med materiale fra bilag. Argumentationen er sikkert udfoldet og med anvendelse af samfundsfaglig terminologi.
7	God præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler	Besvarelsen er struktureret og nogle væsentlige faglige aspekter inddrages på de taksonomiske niveauer med et samfundsfagligt fokus og med anvendelse af relevant samfundsfaglig viden og begreber. Metodiske færdigheder anvendes med rimelig sikkerhed i behandling af forskellige materialetyper, og de fleste observerede faglige sammenhænge og udviklingstendenser dokumenteres med materiale fra bilag. Argumentationen er nogenlunde udfoldet og med anvendelse af samfundsfaglig terminologi.
2	Tilstrækkelig præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål	Besvarelsen er løsere struktureret og enkelte væsentlige samfundsfaglige aspekter inddrages på de taksonomiske niveauer med et mindre præcist samfundsfagligt fokus og med anvendelse af nogle samfundsfaglige begreber. Metodiske færdigheder anvendes med nogen usikkerhed, og nogle observerede faglige sammenhænge og udviklingstendenser dokumenteres med materiale fra bilag. Argumentationen er kortfattet og med få eksempler på anvendelse af samfundsfaglige begreber.

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET